

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
— INAPOIAZĂ. —

Unitatea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 50 Lei

Pe 6 luni . . . 26 Lei

Pe 3 luni . . . 14 Lei

Numărul 1 Leu

Pentru inserate se plătește 3 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Clerul în alegeri.

— Din prilejul alegerii senatoriale dela A.-Iulia —
de Prof. Dr. Alexandru Rusu.

În locul senatorului Andreiu Bârseanu, urmele secțiilor de votare din circumscripția senatorială de Alba-Iulia au ales pe pâr. Dr. Elie Dăianu, protopopul Clujului. Alegătorii, cari în cunoscutele alegeri din primăvară au isbutit să trimită în parlament ca deputați pe dd. Iuliu Maniu (Alba-Iulia) și Alexandru Vaida Voevod (Ighiu), iar ca senator pe regretatul Bârseanu, cu toții membrii ai partidului național român, s'au lăpădat dintr'odată de credințele lor politice, alegând cu o majoritate zdrobitoare de peste 4000 voturi pe pâr. Dăianu, membru al partidului averescan de tristă pomenire, care în primăvară n'a putut scoate la noi în Ardeal decât un singur deputat, sprijinit și acela din partea guvernului.

O adevărată minune, va spune cineva — și foile guvernului „atotputernic” jubilează de fapt ca în fața unui miracol, mirându-se singure de aceasta uriașă „schimbare a sufletelor”, cea mai sigură dovadă, cum o spun ele, că partidul dlui Iuliu Maniu . . . a pus-o de mămăligă.

Iată însă, că prin date absolut autentice se confirmă, că din urna secției de votare dela Zlatna, în care s'au pus în ziua primă 238, iar în ziua doua numai 15 voturi, deci cu totul 253, au fost scoase nu mai puțin decât 795 voturi pentru pâr. Dăianu și 131 voturi pentru candidatul căzut. S'a găsit deci un plus de 673 voturi. Și fiindcă nu e nimeni care să nu priceapă înțelesul strămoșescului graiu: „Ex uno disce omnes!” plecăm și noi steagul cernit în fața acestei izbânde electorale, strigând și noi din toată puterea: Priviți minunea cea mai patentă — a mișeliei și a fraudei. . .

Dar nu pentru a constata această rușine se scriu șirele de față. Ținta lor se ridică peste aceste valuri murdare, vizând atitudinea ce se impune clerului bisericii noastre față de alegeri, săvârșite în condiții de această natură.

Autoritatea bisericească este în drept și este datoare să vegheze asupra prestigiului, de care trebuie să se bucure clerul, prin rostul căruia se vestește lumii dreptatea și perfecțiunea evanghelică. Are deci dreptul și este datoare să oprească pe clericii săi dela acte cari pot să-l coboare prestigiul, ori chiar să-l compromită definitiv în fața credincioșilor săi. Or, cazul, ce va rămânea proverbial, dela Zlatna, și atâtea altele, cari dacă nu s'au putut ridica la această înălțime a necinstei, sunt totuși suficiente pentru a știrbi autoritatea celor ce, direct ori indirect, pot să contribuie la săvârșirea lor — nu pot avea darul de-a ridica prestigiul nimănui. Preoții bisericii noastre cari vor fi avut norocul atât de compromișător de a fi prezidat în aceste alegeri vre-o secție de votare, în jurul căreia se vor fi comis eunos-

cutele „ingerințe electorale” de cari vorbește lumea întreagă, oricât de curați se vor fi simțind poate în sufletul lor, rămân pătați în fața opiniei publice și asta înseamnă, că nu mai pot să rămână la locul pe care-l ocupă.

Cu organele administrației de orice natură — inclusive armata —, guvernul țării poate să facă tot ce crede că poate să justifice în fața acelor, cari pot să-i ceară o socoată. Nu așa însă cu membrii clerului! Biserica nu este și nu poate fi, din dispoziție dumnezească, unealta nimănui, și de aceea membrii clerului său nu pot fi siliți să lucreze împotriva marilor ei interese, de ordin spiritual și supranatural.

Găsim deci, că este prea puțin, dacă autoritatea bisericească își rezervă numai dreptul de a se pronunța asupra candidării unui cleric, ci credem, că trebuie să-și estindă acest control și asupra membrilor birourilor de votare, oprind, în situația dată, orice participare a membrilor clerului său la aceste birouri.

Salus reipublicae suprema lex esto!

O dispoziție mult grăitoare. În deosebire de o seamă de îndemnuri timide și cari nu fac multă cinste locului de unde s'au dat, citim mai nou în foaia oficială a Lugoșului o dispoziție energică luată pe față în interesul publicațiilor de orice natură ale bisericii noastre.

„Ordonăm, așa grăește Preasfințitul Alexandru al Lugoșului, ca la relațiile periodice (ce se fac asupra anului precedent) să se adaugă . . . și un *conspect asupra ziarelor și cărților creștine*, cari cu concursul sau cu știrea preotului sunt răspândite în parohie. Acest conspect va cuprinde următoarele rubrici: 1. Titlul ziarului sau cărții; 2. Numărul exemplarelor în cari s'a răspândit în parohie în anul precedent; 3. Eventuale mijloace sau măsuri deosebite prin cari se servește presa bună în parohie; 4. Observări”.

Se mai spune apoi în această dispoziție, că în parohiile, de unde nu se poate raporta nimic pozitiv, „să se arate *cauzele acestei situații* și să se ia măsuri de îndreptare”. Și „întrucât vom observa, că în cutare parohie nu se manifestă nici un interes în această chestie, *va trebui să procedăm mai departe, după cum se va găsi de cuviință*”.

Așa grăește pâr. episcop al Lugoșului și — bine grăește. Vremea dispozițiilor timide și mănșate, a trecut. Astăzi trebuie să grăim deschis și pe față și dispozițiile cari se iau în interesul bisericii să se ia de așa, încât ceice vor căuta să-le socotească numai ca petice de hârtie, să știe, că vor avea să dea seamă despre neglijența de care s'au făcut vinovați.

Mai mult decât oricând până acum, biserica noastră va trăi și va primi nouă puteri pe urma tăriei cuvântului ce va putea să se desfacă din coloanele ziarelor noastre și de pe paginile publicațiilor de orice natură, cari vor putea să apară sub egida acestei biserici. De

aceea n'avem destule cuvinte să felicităm pe Preasfințitul Lugoșului pentru bunul gând, de-a face propaganda cuvenită pentru scrisul bun al tuturor, scris care se face cu jertfe atât de însemnate.

Cuvântul lui nu poate să fie cuvântul celui ce strigă în pustie! . . .

Noii cardinali.

În Consistorul secret din 11 respective 14 Decembrie c. au fost ridicați la înalta demnitate cardinalie opt dintre cei mai vrednici prelați ai bisericii romane. După naționalitate 4 dintre ei sunt Italieni, 2 Francezi, 1 Spaniol și 1 German; iar după oficiile în cari au muncit până acum 2 sunt din Corpul diplomatic, 2 din Curia romană, iar 4 sunt titulari ai diferitelor scaune episcopale. Cel mai tânăr (Bonzano) are 55 de ani, iar cel mai în vârstă (pâr. iezuit Ehrle) are 77 ani. Primii 6 au obținut rangul de Cardinali-preoți, iar ultimii doi (Mori și Ehrle) au ajuns Cardinali-diaconi.

În ordinea în care au fost creați, noii purpurați sunt următorii:

1. **Achille Locatelli**, italian, născut la 1856. Sfințit de preot la 1880, a făcut „Academia dei nobili Ecclesiastici”, intrând apoi pe cariera diplomatică. Ca auditor de Nunțiatură a fost în Monaco, Bruxelles, Paris și Viena, a lucrat apoi în Secretaria de Stat din Vatican, iar în 1906 a fost ridicat la rangul de arhiepiscop titular, fiind numit Intermunțiu apostolic la Buenos-Ayres. În 1916 trece în aceeași calitate la Bruxelles, iar în 1918 a fost numit Nunțiu apostolic la Lisabona.

2. **Ioan Bonzano**, italian, născut la 1867. Sfințit de preot a făcut 10 ani pe misionarul Chinei, de unde a trebuit să se întoarcă din motive de sănătate. A stat apoi câțva timp ca vicar general al eparhiei de Vigevano, ajungând la 1905 rector al Colegiului Urban de Propaganda Fide, unde a rămas până la 1912. Atunci a fost numit arhiepiscop titular de Milet și trimis ca delegat apostolic la Washington.

3. **Henric Reig y Casanova**, spaniol, născut la 1859. Preoțit la 1886, a fost mai întâi profesor de seminar, iar mai apoi vicar general al catedralei din Maiorca. La 1901 ajunge canonic și vicar general al arhidiecezei de Toledo. În această calitate a dezvoltat o acțiune socială din cele mai frumoase și mai rodnice. La 1914 fu numit episcop de Barcelona, de unde la 1920 fu transferat la Valenza, pentruca acum de curând să fie trecut ca arhiepiscop de Toledo în scaunul de primat al Spaniei.

4. **Alexiu Charost**, francez, născut la 1860. Preoțit la 1883 și-a continuat studiile la universitatea din Angers, distingându-se prin o erudiție foarte de seamă și un talent oratoric din cele mai remarcabile. Întâiu secretar al Card. Labouré din Rennes, a ajuns mai apoi vicar general al acestei eparhii. La 1913 este numit episcop titular și auxiliar la Cambrai, de unde în

1920 a trecut ca coadiutor cum iure successio- nis al Card. Dubourg la Rennes, căruia i-a luat apoi locul în 1921.

5. **Eugeniu Tosi**, italian, născut la 1863. Sfințit de preot la 1887 a fost 2 ani capelan în orașul său natal, intrând apoi în »Casa Misionarilor di Rho». La 1900 ajunge vicar general al eparhiei de Rimini, trecând la 1911 ca episcop la Squilace. Peste 5 ani ocupă scaunul episcopesc de Andria, pentruca la 7 Martie 1922 să ia moștenirea actualului Papă, în scaunul arhiepiscopesc de Milano.

6. **Artur Stanislau Touchet**, francez, născut la 1848. A fost multă vreme vicar general al arhidiecezei de Besancon, trecând la 1898 de episcop coadjutor lângă Cardinalul de mai târziu Couiller din Orleans, căruia i-a urmat apoi în scaun. Opera sa principală este procesul de canonizare a Fecioarei Ioanna D'Arc, pornit la 1894 și terminat la 16 Maiu 1920 prin canonizarea sollemnă a sfintei.

7. **Iosif Mori**, italian, născut la 1850. Sfințit de preot la 1874 a rămas în Curia romană, muncind în deosebite Congregații. La 1908 a fost numit subsecretar al s. Congr. a Sacramentelor, iar în anul următor de Uditore al Rotei. Trecând apoi de Consultor al s. Congr. a Conciliului, a ajuns în 1916 secretar al acesteia.

8. **Francisc Ehrle**, german, născut la 1845. La 1861 a intrat în ordul Iezuiților dedicându-se cu totul științelor. La 1881 a început să lucreze în Biblioteca vaticană, publicând o întreagă serie de lucrări de mare valoare. Deosebit se remarcă »Arhivul pentru literatura și istoria evului mediu», redactat în colaborare cu p. dominican Denifle. La 1895 fu numit prefect al Bibliotecii vaticane, unde a rămas până la 1914, când a trecut această slujba actualului Pontifice.

Ortodocșii noștri se lapadă de „neunire“. Nu e glumă, dar nici prea serios nu e. Lăpădarea lor de „neunire“ nici pe departe nu înseamnă încă o înțelegere a ortodoxismului nostru cu Scaunul Romei. Nici prestigiul mereu crescând al acestuia, nici înfrângerile mari și

puțin măgulitoare ale ortodoxismului din țările lui cele mai proprii, nu au putut încă determina o apropiere a acestor latini ortodoxi de Roma tuturor fraților lor după sânge. Nu, lăpădarea lor de „neunire“ nu înseamnă încă decât pur și simplu o schimbare a hainei, o schimbare de nume. „Neunirea“ se menține pe deantregul, dar pentrucă această numire poate fi azi supărătoare, i-se va zice de aici încolo „ortodoxie“.

Așa dispune un comunicat oficial al Sibiiului, interzicând tuturor, sub grea amenințare, de-a mai fososi numirea veche și atât de populară de „biserica neunită“. Singura numire admisă de aici încolo este cea de „ortodoxă“ și ca motiv se invoacă faptul, că vechea numire ar fi o numire improprie, octroiată din partea dușmanilor. Numirea cea nouă trebuie deci socotită ca o numire mai „proprie“ și — să nu se supere nime — desigur mai „strămosească“.

Va fi, dar un lucru e sigur: ea nu este chiar de loc românească. Și apoi mai este ceva. Din tot schimbul acesta poporul „dreptcredincios“ — nu ar fi fost mai românească această numire? — va înțelege doar atâta, că nu mai trebuie să se socotească de „neunit“ și cum capul lui de valah nu-i aranjat pentru „ortodoxia“ grecească, foarte ușor îi va fugi mintea la gândul, ca dacă nu mai e „neunit“, este desigur „unit“, că sub „ortodoxia“ cea nouă trebuie să înțeleagă cealaltă lege românească, legea „unită“.

Nu se tem dd. dela Sibiiu, că psihologia populară, care nu prea pătrunde în tainele zeilor, va putea să le facă această calamitate „națională“? Noi socotim, că primejdia este destul de aproape, și atunci ar fi poate mai bine să se revină la vechea numire. Nu-i tocmai frumoasă, dar oricum este o numire „românească“, destul de „strămosească“ și, mai presus de toate, care nu înseamnă o primejdie în detrimentul ortodoxismului mântuitor.

Și apoi, se știe doar, că primejdia unită este una din cele mai mari primejdii „naționale“.

Sărbătoarea dela Orade.

— Consacrarea arhierelui titular Dr. Florian Stan. —

Martți, în ziua sf. Nicolae, s'a săvârșit în catedrala din Oradea-mare consacrarea celui dintâiu arhiereu titular din biserică noastră, a Preasfinției Sale Dr. Florian Stan.

În ziua patronului diecezei de Oradea mare, măreața Catedrală a acestei dieceze a fost pentru a 6-a oră martoră ceremoniei înălțătoare, ce o prescrie ritualul bisericii noastre pentru prilejul consacrării de arhierei.

Din prilejul acesta au sosit la Oradea mare și ceilalți episcopi ai Provinciei noastre mitropolitane, P. SS. Lor episcopii Hossu și Nicolescu, ca împreună cu arhierelul diecezan P. S. Sa episcopul Frențiu să conferească plinirea darului preoțesc noului arhiereu. De odată cu P. SS. Lor au sosit la Orade și Il. Sa Ioan Boroș prepozitul dela Lugoj și Rev. Dr. V. Macaveiu ca delegat al Capitlului mitropolitan din Blaj.

În preseară s'a făcut vecernia cu litie obișnuită și cu mânecatul zillii, iar în ziua sf. Nicolae, la sf. liturgie s'a săvârșit actul consacrării. S'au cetit întâiu bulele sosite dela Roma, prin cari noul arhiereu, fost vicar capitular după moartea regretatului episcop Radu, fost și actual vicar general al diecezei de Orade, este înălțat la mărita episcopie cu titlul de Axio- polis.

La sfârșitul sf. liturgii, episcopul Frențiu a ținut noului arhiereu o alocuție călduroasă, relevându-i meritele — ca profesor timp de 18 ani, rector de Seminar, canonic, vicar general pe timpul stăpânirii bolșevice din Oradea mare, când nici amenințarea cu moartea nu l-a putut clinti în atitudinea de Român și cap al diecezei.

A răspuns noul arhiereu, lăudând pe Domnul, care i-a îndrumat totdeauna pașii vieții și mulțămind Preafericitului Părinte, precum și capilor bisericii noastre, pentru că l-au învrednicit de onoare și distincție așa de mare.

După prezentarea felicitărilor la locuința particulară a P. S. Sale Stan, a urmat o masă festivă, dată de către episcopul diecezan la care au luat parte, ca la o serbare familiară toți fruntașii intelectuali greco-catolici din

□ □ Foiața „Unirii“. □ □

Cuvântul Papei către Cardinali.

— Primul Consistor secret al noului Papă. —

La 11 Decembrie c. s'a ținut la Roma în Aula Consistorială primul Consistor secret prezidat de noul Papa Piu al XI-lea. Cu acest prilej sf. Părinte a adresat sacrului Colegiu al Cardinalilor o alocuțiune foarte importantă. Reținem din ea, după »L'Osservatore Romano«, părțile mai însemnate, iar restul îl dăm în resumat. Alocuția s'a ținut în limba latină și are următorul cuprins.

VENERABILI FRAȚI,

Avem o deosebită bucurie, că dupăce am măsurat sfatului inscrutabil al lui Dumnezeu, am fost așezati prin voturile voastre în acest Scaun Apostolic, putem să vă vedem în sfârșit azi în jurul nostru, pentru a Vă face această alocuție.

Înainte de toate voim ca în această intrunire să se audă un cuvânt de laudă a preafericitului nostru antecesor Benedict al XV-lea, care, în timpul cel mai greu cu putință, a cărmuit biserică așa fel, încât și-a câștigat nu numai aplauzele celor buni, ci și admirația contrariilor. Într-o vreme, când popoarele erau aprinse de ură imprumutată, dânsul rămânând statornic întru a îndemna la pace, a umplut a-

decă lumea întreagă cu beneficiile carității sale. Amintirea lui va fi desigur totdeauna binecuvântată și noi vom păstra-o cu pietate și sfințenie, gândindu-ne mai cu seamă la aportul său pentru cauzele mari ale credinței noastre.

Urmând în locul lui, am luat ce-i drept asupra noastră o sarcină din cele mai grele, dar în mijlocul multelor mizerii și neazuri experiate în acest timp nu tocmai lung, pietatea, solitudinea și prudența voastră înainte de toate, precum și alipirea și dragostea manifestată față de noi, cu prilejuri deosebite și foarte importante, din partea episcopilor, a clerului și a poporului credincios, ne-au procurat o mângâiere din cele mai alese. Și avem cea mai deplină încredere că spre a ne întări, vom dispune de acestea și de acuma încolo, dupăce privind dela înălțimea acestei demnități apostolice întreg neamul omenesc, vedem că vechile cauze ale suferințelor continuă, fiind chiar sporite cu noue rele și noue primejdii.

Și pentruca să atingem, în această ordine de idei, cele mai grele, sufletul nostru este deosebit de îngrijorat de chestiunea Palestinei, a aceluia pământ, pe care dumnezeescul Răscumpărător al oamenilor, stropindu-l cu multe sudori, l-a consacrat cu sângele său ca un adevărat sol natal al legii noastre. Voi înșivă, Ven. Frați, sunteți martori cât de mult a ostenit întru apărarea drepturilor asupra acestei Țări sfinte antecesorul Nostru, căci în alocuția consistorială din 13 Iunie a anului trecut avem

doar un monument strălucit al acestei sollicitudini. Și dupăce, cum am înțeles, Societatea Națiunilor se va ocupa de curând în ședința sa plenară de problema Palestinei, ne însușim atât doleanțele cât și propunerile antecesorului Nostru, pentruca „atunci când va fi sosit vremea aranjării chestiunilor palestinense atât biserică catolică, cât și în general toți creștinii, să aibă acolo drepturi sigure și inviolabile“. Mai adaugem doar atâta, că, potrivit oficiului Nostru apostolic, dorim ca drepturile bisericii catolice — cari întrec cu mult considerantele celorlalți — să fie păstrate și apărate nu numai față de Evrei și de necredincioși, ci și față de sectele acatolice, aparținătoare oricărei rase ori națiuni.

Foarte multă grijă ne fac și celelalte popoare orientale, a căror situație turburată mai nou prin mișcări din cele mai mari, s'a îngreunat prin incendii, omoruri și devastări în așa măsură, încât stările mizerabile și aproape desperate abia mai pot fi tămăduite de ajuns din partea cuiva. Pentru a ușura întru câtva această imensă mizerie, Noi am întreprins cu cea mai mare grijă tot ce ne-a stat în putință trimițând afară de aceea pe Nuntiu nostru Apostolic din România la Constantinopol, pentruca să vină cât mai deplin în ajutorul nouelor nenorociri al Orientalilor. Și măcar de s'ar aranja acolo toate cât mai curând după legea dreptății și a carității, înstăpânindu-se de nou în acele ținuturi pacea și liniștea celei mai de-

Oradea mare, precum și câțiva admiratori din afară ai noului arhiepiscop — în total peste 80 de persoane.

La orele 5 s'a dat un splendid matineu în sala „Cercului Catolic”, cu o minunată conferință a profesorului Augustin Cosma, cu admirabile prestațiuni muzicale — cântări și muzică — conduse de profesorul Fr. Hubic, și cu concursul prof. Dr. Tot, Iluțiu, și a corului din Beiuș.

Pentru cultura neamului.

— Colaborarea Caselor Naționale de sub președinția dlui Colonel I. Manolescu cu vechea noastră „Asociațiunea” (Astra). —

Gestul cel mai frumos ce s'a făcut în congresul general din 8 și 9 Noembrie 1922 al „Asociațiunii” din Sibiu, deși cel mai puțin remarcat de presa noastră preocupată cu totul de alte chestiuni, a fost fără îndoială cel făcut de d. Colonel I. Manolescu, președintele Caselor Naționale din vechiul regat. Dsa într-o cuvântare măiestră, salutând vechea noastră „Asociațiune”, al cărei falnic stegar a fost decenii de-a rândul neuitatul nostru președinte Andreiu Bârseanu și credincios minunatei lozince ce și-a ales la societatea, pe care cu atâta demnitate și istețime o conduce: „Faptă, cuvânt, muncă” — vine în plin congres cu fapta, care nu se poate să nu miște adânc orice inimă românească. Anume: Pentru fondul Andreiu Bârseanu, inițiat de „Asociațiune”, el semnează frumoasa sumă de 9000 Lei, iar pentru a doua inițiativă mare, luată de „Asociațiune” în timpul din urmă sub conducerea mult regretatului Bârseanu: întregirea casei părintești a lui Avram Iancu din Vidra de sus cu un muzeu istoric al anilor 1848-9 suma și mai frumoasă de 60.000 Lei.

Dar ceea ce a impresionat și mai mult întreaga asistență serioasă din acest congres a fost declarația categorică făcută de d. Colonel I. Manolescu, că pune întreaga instituție creată și condusă de dsa cu atâta zel și pricepere sub egida vechei noastre „Asociațiuni”. Un gest acesta care trebuie să dea mult de gândit și altora dela noi. În adevăr se

știe că de un timp încoace pare că ne-a orbit un duh necurat, încât nu ne mai vedem marile noastre interese naționale comune, — de aceea numai căutăm ceea ce ne unește și ne împreună, ci ceea ce ne împărțiază și desbină. În loc să se pună pe lucru atâția dintre Români noștri mutați dintr-o parte a țării în cealaltă și să dea viață nouă unor despărțăminte ale noastre amorțite și paralizate prin marile schimbări provocate de întregirea noastră națională, cu adâncă durere am văzut și vedem pe atâția frați distinși pulverizându-și energiile croind cadre culturale (statute, regulamente, programe de acțiune etc. etc.), care de mult existau la vechea noastră „Asociațiune” (Astra), dar care așteptau numai oamenii de ispravă să se pună la lucru și să le înfăptuiască. Curat cuvântul sfintei Scripturi: Secerișul e bogat, dar secerătorii sunt puțini.

Gestul dlui Colonel I. Manolescu dela casele naționale, arată că nu trebuie să ne divizăm, să ne slăbim energiile, fărâmițându-le prin minuscule încercări personale sau locale, ci să revenim toți la matcă, să ne grupăm toți în jurul unui steag vechiu și probat în lupte culturale de decenii, cum este al „Asociațiunii” (Astra), fiindcă numai așa vom răsbii. Onoare și recunoștință acestui brav Român, care a luptat strălucit nu numai pe câmpul de onoare al armatelor, ci, precum vedem acum, și pe acela nu mai puțin glorios, dar astăzi cu totul părăginit, al culturii.

Acest gest credem că va atinge plăcut și pe frații Români din America.

Intr-o scrisoare adresată în timpul din urmă „Asociațiunii noastre” cu un cec de 10.000 Lei ei ne spun prin glasul autorizat al redactorului șef d. Andreiu Popovici dela ziarul „America”: Așteptăm ca colectele culturale să înceapă întâiu în țara mamă și anume întâiu dela cei bogați, dela cari, dacă nu dau de bunăvoie, să se ia cu sila! — Iată, iubii frați de peste Ocean, nu e nevoie să luăm cu sila. Se dă și de bunăvoie, când e cuget curat și inimă simțitoare pentru durerile obștești, ca a dlui Colonel I. Manolescu. Și apoi, în definitiv, vorba noastră bătrânească: La fapte bune puțini se adună, dar mult pot puținii buni împreună!

pline ordine, și revenind la aceea fericire a vremilor, când erau atât de înfloritoare, după abundența bogățiilor ca și după sfințenia și înțelepciunea oamenilor; ce, de altfel, abia vor dobândi-o deplin, decât dacă vor reveni la sinul bisericii mame, de unde primiseră vigoarea atât de rodnică a comuniunii și a umanității.

Nu mai puțină îngrijorare simțim însă, dacă ne întoarcem privirea spre teritoriile Rusiilor, unde nu numai că este suprimată libertatea religioasă și civilă, ci încă și acum se prăpădesc de molime și foame mulțimi lamentabile și între acestea cu deosebire cei mai nevinovați și mai debili, ca copii, femei și bătrâni. Și dacă nime, care nu s'a desbrăcat de umanitate, nu poate să nu se întristează văzând lucruri atât de jalnice, neapărat că Părintele comun al popoarelor a trebuit să fie mișcat cu desăvârșire. Din partea Noastră am continuat deci inițiativele acelea pline de milă, pe cari antecesorul nostru ni le-a încredințat oarecum prin testament, amplificându-le, pe cât s'a putut, de așa, încât să corespundă necesităților sporite. Dar fiindcă puterile Noastre nu ajungeau pentru o acțiune atât de mare am chemat în ajutor pe catolici și pe toți ceilalți și încă cu un rezultat atât de norocos, încât liberalitatea lor ne-a dat până acum puțința de-a deprinde milostenia fără întrerupere. Știți anume, că trimiși din partea Noastră, câțiva bărbați distinși, ontrecră acele regiuni nesfârșite spre a împărți celor lipsiți mâncare, vesminte și medica-

mente — și aceasta fără nici o deosebire de persoane și având în vedere singur rațiunea necesității —, aducându-și cel mult aminte de îndatoririle, pe cari le au, după vorba sf. Pavel, față de „căsenele credinței”.

Sf. Părinte insistă apoi mai pe larg asupra câtorva pilde frumoase din vechime, făcute în spiritul aceleiași idei de ajutorare a celor lipsiți și atât de potrivit cu misiunea bisericii și cu deosebire a urmașilor sf. Petru de a paște turma întreagă, „atât pe cei cari au intrat, cât și pe cei destinați să intre, până se va ajunge la o singură turmă și un singur păstor”.

Și precum Ne-am nuzit, urmează sf. Părinte, să venim într'ajutorul fililor mai năcăjiți tot astfel am cercat din toate puterile să asigurăm pentru toți binefacerile păcii, ale păcii care ori cât de mult a fost dorită din parte antecesorului Nostru, nu a răsărit încă pentru neamul omenesc. De aceea, am rugat pe trimișii statelor cari s'au întrunit la Genova, să chibzuiescă cu grijă situația extraordinar de încurcată în care se găsesc toate națiunile, căutând remediile potrivite unor rele atât de mari; iar pe credincioși i-am îndemnat în aceeași vreme ca împreună cu Noi să imploare dela principele păcii, Hristos, sfârșitul norocos al acelei conferențe. Și fiindcă e vorba ca delegații statelor să se întrunească în curând de nou la Bruxelles, spre a aranja situația economică a Europei, care în ultimele luni s'a deteriorat foarte mult, reînvoim aceleiași invitații și

Revistă bisericească.

Pe la mijlocul acestei luni s'a ținut la nunțiată din București procesul canonic al noului arhiepiscop de Lugoj Mgr. Ioan Boroș. Consacrarea se va face, după cum aflăm, numai la primăvară și încă probabil în catedrala din Lugoj.

Dintr-o corespondență mai lungă asupra sfințirii bisericii din Coroșteni reținem următoarele: Noua biserică zidită în stil oriental (singura în ațele părți) a fost ridicată de comunitatea bisericească cu ajutorul foarte însemnat al societății „Petrosani”. Primirea ce s'a făcut arhiepiscopului a fost — mulțumită mai ales societății „sf. Pavel” — deosebit de impunătoare. Afară de păr. Alimpu Suci, sufletul întregii mișcări din parohie, trebuie amintit cu multă laudă și numele dlui Ioan Danciu și a dlui P. Hossu-Longin, președintele soc. sf. Pavel. În tot decursul serbărilor corul a fost condus de d. G. Grüllmayer.

În zilele de 17—19 Decembrie s'au ținut misiuni populare în parohia Biia (arhidieceză). Ele au fost conduse de păr. Dr. Augustin Tătar, fiind ajutat la mărturisiri de preoțimea din jur. S'au împărțit eu sutele, și efectul se va resimți multă vreme în această frunțasă parohie.

Gazetele din București publică mai nou următoarea știre deosebit de semnificativă: „Arhiepiscopul Gurie al Basarabiei și Chișinăului, fiind invitat de d. Banu, ministrul cultelor să-i dea mai multe relații privitoare la averile bisericii din Basarabia, a refuzat orice explicații și a plecat la Chișinău.” — Mai știi, poate fi că Preasfințitul Gurie nu prea vrea să se unifice cu ministerul cultelor. Iși are omul, se vede, propria lui autonomie basarabeană.

Simțindu-și, se vede, viața în primejdie, patriarhul ortodox armean Zaven din Constantinopol a dispărut, refugiindu-se probabil pe un vas englez. Cum însă viața lui nu era mai greu amenințată decât aceea a populației

îndemnuri. Căci e bine să se știe, că aceste conferențe publice, cari se succedeză mai nou una pe alta, se vor ține fără orice folos, zădărnind astfel într'un chip nespuse de păgubitor așteptările comune ale popoarelor, de cumva conducătorii statelor nu se vor pătrunde în sfârșit, de spiritul că postulatele dreptății trebuie concordate cu exigențele carității, care, mai pe urmă, singur poate folosi atât învingătorilor, cât și celor învinși.

Revenind apoi de nou asupra stăruințelor neobosite și atât de laudabile ale ultimilor săi doi antecesorii, dintre cari cel dintăiu voia „să instaureze toate în Hristos”, iar al doilea să asigure lumii cu orice preț pacea Acestuia, sf. Părinte anunță, că lozincea sa este combinată din acestea două: „Pax Christi in regno Christi”. Asupra acesteia va reveni însă mai pe larg în prima sa enciclică adresată întregii biserici, care va apare în curând, ca o solie de Crăciun și ca un indemn pentru noul an care vine.

A urmat apoi crearea celor opt Cardinali noi — de cari ne ocupăm la alt loc — și publicarea noilor episcopi numiți dela ultimul Consistor încoace. Între aceștia sunt și episcopii noștri de Oradea mare, Lugoj și episcopul titular, consacrat de curând, Monseigneurul Florian Stan, vicarul nostru general dela Oradea.

Cereți pretutindeni „Unirea”!

armene în general, fuga lui a produs o impresie din cele mai penibile, așa ca Armenii nici nu vreau să mai audă de dânsul, pregătindu-se de alegerea unui mai vrednic păstor.

Înainte de a se proroga, până după votarea legii privitor la unificarea bisericească, Sinodul bisericii ortodoxe din București a găsit necesar să ceară guvernului înființarea unui episcopat al credincioșilor români aflați în afară de regat, precum în Macedonia, Albania și America.

În locul pâr. Vasile Saftu, a fost numit de curând ca episcop al clerului militar protopopul ortodox Teculescu dela Alba-Iulia.

PRO DOMO.

Revizuirea cărțile administrației noastre, trebuie să constatăm, cu durere, că și până azi — în ultima lună a anului — se găsesc destui abonați, cu deosebire în eparhia Orăzii și a Gherlei, cari n'au plătit nimic pe întreg anul acesta.

Li rugăm deci cu tot respectul să se achite, fiindcă altfel vom fi siliți să ne încasăm pretenziunea pe altă cale, iar dela 1 Ianuarie nu le vom mai credita foaia sub nici un cuvânt.

Redacția și Administrația „Unirii“.

Știri mărunte.

Personale. I. Preasfinția Sa mitropolitul Vasile s'a întors săptămâna trecută, Luni sara, la reședință. Grele afaceri de ordin bisericesc și cu deosebire chestiunea încă tot nearanjată a școlilor noastre din Blaj l-au silit însă Miercuri dimineața să ia de nou drumul Bucureștilor.

— P. V. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. Georgiu Tohdan de paroh la Iojib (prot Satu-mare).

Concurs. P. V. Ordinariat de Gherla publică, cu termenul de 15 Ianuarie 1913, concurs la parohia Bidiu (prot. Buza).

O propunere a „Ligii Culturale“. Asociațiunea noastră transilvană a primit de curând din partea dlui N. Iorga o propunere făcută în numele „Ligii culturale“ de a se ocupa de ideea contopirii acestor două instituții culturale. Motivul ar fi, că „poporul nostru nu are azi numai o singură cultură, ci același hotar politic“. Propunerea contemplează un singur președinte cultural și câte un vicepreședinte administrativ, pentru fiecare instituție câte unul, oăci unirea s'ar face numai din punct de vedere cultural. Se cere ca această propunere să fie supusă proximei adunări generale. — Ideea ni-se pare irealizabilă și dacă totuși s'ar face fuziunea, nu credem că va fi spre folosul Asociațiunii noastre. Dar vom mai avea poate prilejul să atingem această chestiune.

Locale. Măine, Dumineca săptămânei a unsprezecea după Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală pâr. Ioan Moldovan profesor secundar.

— Șezătoarea literară artistică din Dumineca trecută a cohortei cercetașilor noștri a reușit binișor. Afară de punctele de cor, orchestră și declamări s'a jucat și comedia lui Goldoni »Sluga la doi stăpâni«. Prof. Dr. Coriolan Suciu, comandantul cohortei, a continuat seria conferențelor sale despre Paris. Suma încasărilor se cifrează cu peste 1000 Lei.

— Cunoscutul artist Jean Proștean care ne-a încântat mai dăunăzi cu prestațiile sale, va da Joia viitoare, orele 20 jumătate, un nou concert de violină cu un program cu totul nou.

Premiile societății scriitorilor români. Dintre cele mai bune cărți literare apărute în cursul anului 1922, comitetul Soc. S. R. va alege și va decerne la proxima adunare generală următoarele premii: 1. Un premiu de

poezie lei 6000 pentru cel mai bun volum de poezii. 2. Un premiu de proză lei 4000 pentru cel mai bun volum de proză (roman, nuvele, călătorii ș. a). 3. Un premiu de lei 2000 pentru volumul de proză sau versuri ale unui debutant. 4. Un premiu de lei 2000 (donățiunea Radu R. Rosetti) pentru cea mai bună poezie sau poemă tipărită în cursul anului 1922 în una din revistele literare. Lucrările se vor alege spre premiare de comitet, indiferent dacă autorii vor trimite, ori nu, lucrările lor societății.

† Pâr. Alexandru Peter, preot în retragere, s'a stins în Hideaga (eparhia Gherlei) la 11 Decembrie c. în anul 75 al etății și 50 al preoției sale. — Odihnească în pace!

† Pâr. Ioan Pepenariu, parohul nostru din Livadia (eparhia Lugoșului), s'a stins la 4 Dec. c. în anul 57 al etății și 21 al preoției sale cinstite. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“.

S. Vărădia. Am primit lista de colectă, împreună cu suma trimisă. Publicarea ei nu o putem însă face și nu o face nici »Unirea Poporului«. Afară de rezultatul final, atari liste nu interesează decât pe cei cuprinși în ele.

Dr. H. Turnu-Severin. Nu le cunoaștem pe toate, fiindcă sunt câteva cari nu ni-se trimit, dar din câte cunoaștem nu este nici una care să dea cititorului o orientare completă asupra activității generale a bisericii ortodoxe, fie și numai a celei române. Cele mai bune informații le avea de altfel »Cuvântul« ministerului de culte, care însă pare ași fi sistat apariția. Dintre celelalte nici cu »Noua revistă bisericească« a dlui T. Păcescu din București (str. Principatele-unite 60) nu mai poate fi comparată sub raportul acesta nici una.

M. Briglez. Nu merge. Publicarea »odei« DV. ar fi o profanare a memoriei pâr. Lucaciu. Și dacă celelalte »compoziții încă nedate la tipar« sunt de aceeași valoare, Vă rugăm să nu mai faceți cheltueli cu trimiterea lor.

H. Vulcan. Corespondența DV. a sosit mult prea târziu decât să-i mai putem face loc în coloanele noastre. Pentru motivele invocate de DV. am reținut totuși câteva momente mai de seamă la »Revista bisericească«.

Casina română Baia-mare. Suma de 16 Lei 70 bani, cât ne-ați trimis, nu fac 50% din abonamentul pe 1923. Mai ales, că cu începutul noului an va trebui să facem o ușoară urcare a prețului de abonament.

I. Ibașfalău. Pe anul 1923 am trecut numai 30 lei, restul a trebuit pe 1922. Adresa s'a îndreptat.

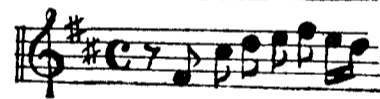
B. Bărsău de sus. Lei 40 au trecut pe anul 1923.

M. Beznea și H. Bărsana. Achitat până 31. Dec. 1922.

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănui.

Abonamente se pot face oricând!

Cântăreți, Oratori, Profesori, Preoți, Învățători etc.

dacă tușiți, dacă vă doare pieptul, plămâni, dacă suferiți de tuse nervoasă, cereți la drog. și farm. chiar astăzi BOMBOANELE PECTORALE VOREL în plicuri de lei 6 sau în cutii cu Lei 28 și vă veți vindeca de suferința D-voastră. Veți putea cânta, veți putea vorbi. Mai recomandăm GUDRONUL VOREL, SIROPUL CARPAȚILOR VOREL, CEAIUL CARPAȚILOR VOREL, cele mai cunoscute în vindecarea tusei și a boalelor de piept. Cereți prospectul gratuit.

Dep. Central: Farmacia VOREL Piatra-N.

Banca Centrală

Pentru industrie și comerț soc. anonimă Cluj.

Secția Cereale.

Cumpără tot soiul de cereale, păstăioase și sămânțe agricole (în special sămânțe de trifoi și luțernă) în orice cantitate,

oferind cele mai urcate prețuri de zi.

Ofertele cu mostre să se adreseze

BANCA CENTRALĂ

pentru industrie și comerț s. a.

Secția Cereale

CLUJ.

Strada Regina Maria Nr. 1.

Telegrame: Centrala Cereale.

Telefon: 329.

(31) 8-9